

Contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Beperkte keuzevrijheid
- 03 Overdenking Vrijplaatsen
- 04 Relaties Ik kies, ik kies wat jij niet kiest
- 06 Dialoog De Bijbel interpreteren
- 08 Interview Vrijheid volgens drie generaties
- 12 Bijbels gezien Vrijheid
- 13 Uitstappen Het Westerborkpad
- 14 Verdieping Meewaaien
- 16 Voedsel voor de geest Vluchten in de nacht
- 18 Groen! Jane Fonda's Fire Drill Friday
- 20 ESDA Contactgegevens

VRIJHEID

MEEWAAIEN
Tom de Bruin

Mee waaien

Ik sprak laatst een jongeman die erover dacht predikant te worden, maar theologie studeren vond hij belachelijk. De Bijbel is immers gewoon waar, het is Gods woord en God kan niet liegen. Gelovige (en óók theoloog) zijn was simpel: als je geen ‘amen’ kon zeggen als reactie op elke zin in de Bijbel, had je problemen.

Achteraf gezien was ik misschien té fel tegen hem. Het zal je niet verbazen dat ik, als iemand die theologen opleidt, vind dat er iets meer bij theologie komt kijken dan gewoon ‘amen’ zeggen. Dus ik stelde hem op de proef, en begon bijbelverzen te citeren en hij begon die te beamen. Hoe langer ik bijbelverzen citeerde, hoe meer hij rood werd, begon te zweten, en toch steeds meer zijn ‘amens’ wilde nuanceren. Toen we op een gegeven moment aankwamen bij Psalm 137:8–9, waarin de door deze jongen geliefde *King James Vertaling* spreekt over ‘kleine kinderen op de rotsen gooien’, kwamen we samen tot de conclusie dat theologie misschien uit meer bestond dan alleen ‘amen’ roepen. Toen ik daarna voorstelde dat hij wél ‘amen’ kon zeggen op het laatste vers dat ik las, kon hij daar geheel in meegaan: ‘Wie onnozel is, hecht aan ieder woord geloof, wie verstandig is, let op elke stap’ (Spreuken 14:15).

Kritisch denken

Veel gelovigen zien, net als deze jongeman, kritisch denken als het tegenovergestelde van gelovig zijn. Kritische vragen stellen over de Bijbel en kritische vragen stellen over God staat voor hen gelijk aan heiligschennis. Gelukkig is dat niet zo. Sterker nog: vaak noemen bijbelschrijvers hun toehoorders ‘kinderen’ omdat ze juist niet kritisch genoeg denken. Het probleem met kinderen is dat zij net zo zijn als de onnozele persoon uit Spreuken: ze zijn geneigd om zomaar alles te geloven. Een groot onderdeel van opgroeien is leren onderscheid maken tussen wat juist en onjuist is: kritisch nadenken dus.

Wanneer Job door Satan op de proef wordt gesteld, komt zijn geloof zwaar onder druk te staan. Zijn vrienden keren zich tegen hem en proberen hem van zijn geloof af te brengen. Kritisch nadenken in samenwerking met geloof speelt een grote rol in Jobs

weerwoord tegen zijn vrienden. Met misschien de meest sarcastische woorden in de hele Bijbel zegt Job: 'Ja, jullie zijn werkelijk onovertroffen, met jullie zal de wijsheid sterven!' (Job 12:2). Als hij dan beweert dat hij ook wel wat weet, herinnert hij hen aan het belang van kritisch denken. 'Toetst het oor de woorden niet, zoals het gehemelte het voedsel proeft?' een geweldige metafoor voor hoe belangrijk het is voor ons om kritisch te blijven denken: we toetsen met onze oren alle woorden.

Vrijheid

Deze aanmoediging om kritisch na te denken gaat, wat mij betreft, terug tot het allereerste begin. God maakt de eerste mensen en geeft ze de mogelijkheid om na te denken. Sterker nog: God geeft ze de vrijheid om zelf te denken en te kiezen. Nu gaat dat he-le-maal mis zoals we weten, maar dat is voor God geen reden om de vrijheid in te perken. Ook na de zondeval mogen mensen blijven kiezen en blijven nadenken. God hoopt zelfs dat wij betere keuzes maken dan Adam en Eva.

Onze eerste voorouders konden kiezen en konden nadenken, maar helaas deden ze dat niet kritisch genoeg. Net als kinderen geloofden zij het eerste het beste dat zij hoorden: een slang die zei dat God loog. Als zij even hadden stilgestaan, even alle kanten van het verhaal hadden afgewogen, dan hadden ze misschien een heel andere keuze gemaakt. Het probleem in het paradijs was niet dat Adam en Eva de vrijheid hadden om na te denken, het probleem was dat zij dat niet kritisch genoeg deden.

Meewaaïen

Adam en Eva deden precies d t waarvan Paulus zegt dat we het niet meer zouden moeten doen als we Jezus kennen: 'Dan zijn we geen onmondige kinderen meer die stuurloos ronddobberen en met elke wind meewaaïen' (Efeziërs 4:14). Adam en Eva waaïen eerst met de wind van God mee, maar zo gauw er een nieuwe wind komt, waaïen ze daarmee mee. Veel christenen (en niet-christenen) doen dat nu nog steeds, van meewaaïen met de nieuwste, hippe gezondheidstrend, tot meewaaïen met de laatste YouTube-theologie. Als iets maar een beetje geloofwaardig klinkt, rennen we er zonder nadenken achteraan!

God laat ons volkomen vrij

'Onderzoek alles, behoud het goede en vermijd elk kwaad, in welke vorm het zich ook voordoet', is het advies van Paulus (1 Tessalonicenzen 5:21-22). Een lastig maar verstandig advies. Alles wat we horen, moeten we, zoals Job het zegt, toetsen met onze oren en ons verstand. God laat ons volkomen vrij in het kiezen van de wind waarmee we willen meewaaïen, en we moeten zelf kritisch onderscheiden welke wind goed is en welke kwaad. Als we slim zijn, doen we ons best om vast te houden aan de goede dingen, en vermijden we de kwade dingen.

God geeft ons grote vrijheid, maar met onze vrijheid hangt een grote verantwoordelijkheid samen.

